

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (ΟΣΚΠ)
INTEGRATED PRODUCT DESIGN & INNOVATION (IPDI)**

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
2017-2018**

Σύρος, Ιούλιος 2017

Άρθρο 1

Αντικείμενο Κανονισμού

Το Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Ολοκληρωμένη Σχεδίαση Καινοτόμων Προϊόντων», σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης της υπ' αρ. 79006/Β7/21.5.2014 Υ.Α. (ΦΕΚ 1400, τ.Β') και τις διατάξεις του ν.3685/2008 (ΦΕΚ 148 τ.Α'), τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων, της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και τα άρθρα του παρόντος Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος ΜΣΠΣ.

Ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος ΜΣΠΣ τροποποιείται από την Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τμήματος.

Η ισχύουσα νομοθεσία, η Ιδρυτική Υπουργική Απόφαση και ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι ισχυρότερα του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Άρθρο 2

Επιστημονικό Αντικείμενο και Σκοπός του Π.Μ.Σ.

Σε διεθνές επίπεδο ο χώρος της σχεδίασης προϊόντων αλλάζει δραματικά. Τα προϊόντα γίνονται πιο έξυπνα, πιο ελκυστικά, είναι καλύτερα ενσωματωμένα σε συστήματα και χρειάζεται να ικανοποιούν ολοένα και πιο αυστηρές προδιαγραφές και κανονισμούς ασφαλείας. Η ανάπτυξη προϊόντων μετατρέπεται σε μια ιδιαίτερα απαιτητική διεπιστημονική διαδικασία η οποία εξαρτάται σημαντικά από γνωστικά πεδία τα οποία εξελίσσονται διαρκώς τόσο σε επίπεδο μεθοδολογίας όσο και σε επίπεδο τεχνολογίας. Για να ανταποκριθούν στις νέες προκλήσεις οι μηχανικοί σχεδίασης προϊόντων θα πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με ένα σύνολο γνώσεων που αφορούν στην ολιστική και ανθρωποκεντρική προσέγγιση για τη σχεδίαση καινοτόμων προϊόντων. Η αξιοποίηση τεχνολογιών αιχμής η δημιουργική χρήση γνώσεων και ιδεών από ένα ευρύ φάσμα επιστημών αλλά και εφαρμοσμένων τεχνών είναι πλέον απαραίτητα εργαλεία για το σύγχρονο μηχανικό σχεδίασης προϊόντων.

Το αντικείμενο του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών «Ολοκληρωμένη Σχεδίαση Καινοτόμων Προϊόντων» είναι η ολοκληρωμένη-ολιστική σχεδίαση προϊόντων καλύπτοντας αποτελεσματικά ένα ευρύ φάσμα γνωστικών πεδίων και ειδικοτήτων που περιλαμβάνονται στον κύκλο ζωής προϊόντων. Στόχοι του προγράμματος είναι:

- Η παροχή των απαραίτητων, υψηλού επιπέδου γνώσεων που αφορούν στα διακριτά στάδια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος με άξονα την ολιστική και ανθρωποκεντρική προσέγγιση και με τη χρήση και εφαρμογή νέων τεχνολογιών.
- Η προαγωγή της γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας σε επιστημονικά πεδία που σχετίζονται με τη σχεδίαση, ανάλυση και βελτιστοποίηση ενός προϊόντος.
- Η διασύνδεση των νέων σχεδιαστών με τις επιχειρήσεις αξιοποιώντας τις τρέχουσες σχεδιαστικές πρακτικές.
- Η προετοιμασία για μεταπτυχιακές διδακτορικές σπουδές.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε απόφοιτους μηχανικούς σχεδίασης προϊόντων & συστημάτων καθώς και σε ένα εύρος ειδικοτήτων-πτυχιούχων μηχανικών και εφαρμοσμένων επιστημών και έχει διττό χαρακτήρα. Χωρίζεται σε δύο εισαγωγικές κατευθύνσεις και μπορεί να λειτουργήσει τόσο στο πλαίσιο της ομογενοποίησης (transformation) όσο και στο πλαίσιο της μεταπτυχιακής εξειδίκευσης. Τα μαθήματα έχουν επιλεγεί ώστε να προσφέρουν στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες που δεν είναι πτυχιούχοι Τμημάτων Σχεδίασης Προϊόντων την ειδίκευση που απαιτούν οι πλέον πρόσφατες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις, σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες

της σύγχρονης Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Οικονομίας. Για τους πτυχιούχους μηχανικούς σχεδίασης προϊόντων παρέχονται εξειδικευμένα μαθήματα με τα οποία θα εμπλουτίσουν και θα εμβαθύνουν τις γνώσεις τους σε νέα επιστημονικά πεδία και τεχνολογίες αποκτώντας νέες πολύτιμες δεξιότητες οι οποίες μπορεί να αξιοποιηθούν και στα πλαίσια διδακτορικής έρευνας.

Άρθρο 3

Υλικοτεχνική Υποδομή

Για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. θα χρησιμοποιούνται οι κτιριακές εγκαταστάσεις, τα εργαστήρια και ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός του Τμήματος Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Άρθρο 4

Όργανα Π.Μ.Σ.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3685/2008, αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) σε επίπεδο Τμήματος είναι:

- Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τμήματος Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου.
- Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. που ορίζεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. με διετή θητεία.
- Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ που ορίζεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. με διετή θητεία.

Επίσης με αποφάσεις της Γ.Σ.Ε.Σ. ορίζονται, ειδικότερα για το μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης:

- Επιτροπή Επιλογής και Αξιολόγησης Μεταπτυχιακών Φοιτητών – Φοιτητριών.
- Οι συντονιστές των μαθημάτων που παρακολουθούν την ομαλή ακαδημαϊκή πορεία των επί μέρους μαθημάτων.
- Ο επιβλέπων της ακαδημαϊκής πορείας του κάθε μεταπτυχιακού φοιτητή (Μ.Φ.).
- Η τριμελής εξεταστική επιτροπή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής τους Εργασίας.

Άρθρο 5

Μεταπτυχιακός Τίτλος

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στην «Ολοκληρωμένη Σχεδίαση Καινοτόμων Προϊόντων (Μ.Sc. in Integrated Product Design and Innovation)».

Άρθρο 6

Διάρκεια σπουδών Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης – Αναστολή Φοίτησης – Οριστική

Διακοπή Φοίτησης – Διαγραφή Μ.Φ.

6.1. Οι σπουδές για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ορίζονται σε τρία (3) εξάμηνα για το πρόγραμμα πλήρους φοίτησης, εκ των οποίων τα δύο είναι διδακτικά εξάμηνα με την παρακολούθηση μαθημάτων, εργαστηρίων και σεμιναρίων και κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες του Π.Μ.Σ. και το τρίτο διατίθεται για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διατριβής. Για το πρόγραμμα μερικής φοίτησης η χρονική διάρκεια είναι πέντε (5) εξάμηνα, εκ των οποίων τα πρώτα τέσσερα είναι διδακτικά εξάμηνα με την παρακολούθηση μαθημάτων, εργαστηρίων και

σεμιναρίων και κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες του Π.Μ.Σ. και το πέμπτο διατίθεται για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διατριβής.

6.2. Ο Μ.Φ. μπορεί να ζητήσει με αίτησή του αναστολή της φοίτησης του μια φορά κατά τη διάρκεια των σπουδών στο Π.Μ.Σ. Το διάστημα δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες και να είναι μικρότερο ή τμήμα του ακαδημαϊκού εξαμήνου.

6.3. Κατά τη διάρκεια της αναστολής της φοίτησης αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αναστέλλονται όλα τα σχετικά δικαιώματά του. Η φοιτητική ιδιότητα, ανακτάται μετά την λήξη της αναστολής.

6.4. Ο Μ.Φ. μετά τη λήξη της αναστολής φοίτησής του είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, εργαστήρια, σεμινάρια στα οποία δεν είχε αξιολογηθεί ή δεν είχε αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από την αναστολή της φοίτησής του. Ο Μ.Φ. μετά τη λήξη αναστολής φοίτησής του, υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως Μ.Φ..

6.5. Οι Μ.Φ. που βρίσκονται σε εκπαιδευτική άδεια ή είναι υπότροφοι δε δικαιούνται αναστολή φοίτησης.

6.6. Οριστική διακοπή φοίτησης μπορεί να γίνει κατόπιν υποβολής σχετικού γραπτού αιτήματος του/της Μ.Φ. προς την Γ.Σ.Ε.Σ., πράξη η οποία είναι αμετάκλητη.

6.7. Διαγραφή Μ.Φ. από το Π.Μ.Σ. μπορεί να γίνει για τους ακόλουθους λόγους: α) λόγω πλημμελούς εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του/της Μ.Φ., όπως αυτές περιγράφονται στον παρόντα Κανονισμό, β) λόγω μη καταβολής των προβλεπόμενων διδάκτρων και γ) λόγω πειθαρχικών παραπτωμάτων του/της Μ.Φ., σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος κανονισμού. Η διαγραφή γίνεται κατόπιν σχετικής εισήγησης της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. προς την Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και λήψης σχετικής απόφασης από το τελευταίο όργανο. Η σχετική απόφαση κοινοποιείται εντός 15 ημερών στον/στην ενδιαφερόμενο/η Μ.Φ. και αυτός/ή έχει δικαίωμα υποβολής ένστασης εντός μηνός από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής απόφασης. Η ένσταση κρίνεται τελεσίδικα από τα ανωτέρω όργανα.

6.8. Σε περίπτωση οριστικής διακοπής φοίτησης ή διαγραφής Μ.Φ., για οποιοδήποτε λόγο, τα ήδη καταβληθέντα διδάκτρα δεν επιστρέφονται.

Άρθρο 7

Προϋποθέσεις Κτήσης Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

Για το πρόγραμμα πλήρους φοίτησης:

- Κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων εξαμήνων οι Μ.Φ. παρακολουθούν τα μαθήματα, και τις κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή του Μ.Δ.Ε..
- Μετά το τέλος του Β' εξαμήνου και εφόσον ο Μ.Φ. έχει εξετασθεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα των δύο εξαμήνων μπορεί να υποβάλει αίτηση για εκπόνηση Μεταπτυχιακής Ερευνητικής Διατριβής Ειδίκευσης (Thesis).

Για το πρόγραμμα μερικής φοίτησης:

- Κατά τη διάρκεια των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων οι Μ.Φ. παρακολουθούν τα μαθήματα, και τις κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή του Μ.Δ.Ε..
- Μετά το τέλος του Δ' εξαμήνου και εφόσον ο Μ.Φ. έχει εξετασθεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα των τεσσάρων εξαμήνων μπορεί να υποβάλει αίτηση για εκπόνηση Μεταπτυχιακής Ερευνητικής Διατριβής Ειδίκευσης (Thesis).

Για τη λήψη του Μ.Δ.Ε. απαιτούνται συνολικά ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Οι πιστωτικές μονάδες κατανέμονται ως εξής: τα μαθήματα του Α' εξαμήνου αποτιμούνται σε 30 ECTS, τα μαθήματα του Β' εξαμήνου αποτιμούνται σε 30 ECTS, και η μεταπτυχιακή ερευνητική διατριβή ειδίκευσης (Thesis) σε 30 ECTS.

Άρθρο 8

Αριθμός Εισακτέων - Διαδικασία Επιλογής Μ.Φ. – Εγγραφές – Διδασκαλία - Φοίτηση

8.1. Ο αριθμός εισακτέων στο ΠΜΣ ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε σαράντα πέντε (45) μεταπτυχιακούς φοιτητές ετησίως.

8.2. Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής και ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Επίσης γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Τ.Ε.Ι. συναφούς γνωστικού αντικείμενου. Κάθε έτος δημοσιοποιείται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Αιγαίου, του Π.Μ.Σ. και του Τμήματος ΜΣΠΣ, καθώς και σε ηλεκτρονικές σελίδες σχετικές με εκπαιδευτικά θέματα. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν τα εξής δικαιολογητικά:

- Αίτηση
- Απλό φωτοαντίγραφο Πτυχίου ή Διπλώματος και ισοτιμία από το ΔΙΚΑΤΣΑ/ ΔΟΑΤΑΠ, σε περίπτωση που ο τίτλος σπουδών έχει αποκτηθεί από πανεπιστημιακό ίδρυμα του εξωτερικού. Σε περίπτωση που επίκειται η λήψη του πτυχίου ή του διπλώματος, ο/η υποψήφιος/α οφείλει, εφόσον επιλεγεί, να το καταθέσει μέσα στην προθεσμία των εγγραφών.
- Αναλυτικό Βιογραφικό Σημείωμα.
- Τυχόν Επιστημονικές Δημοσιεύσεις.
- Τυχόν συστατικές Επιστολές από διδακτικό προσωπικό Ελληνικών ή ισότιμων ξένων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ή από ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της χώρας ή της αλλοδαπής
- Πιστοποιητικό γνώσης Αγγλικής γλώσσας (απλό φωτοαντίγραφο). Τα πιστοποιητικά μπορούν να προέρχονται από οποιονδήποτε αναγνωρισμένο ελληνικό ή ξένο φορέα. Για τους αλλοδαπούς υποψηφίους απαιτείται, επιπλέον, επίσημη βεβαίωση ελληνομάθειας. Αν ο υποψήφιος δεν διαθέτει την απαιτούμενη βεβαίωση υποβάλλεται σε σχετική εξέταση.
- Απλό φωτοαντίγραφο της αστυνομικής τους ταυτότητας
- Δύο (2) φωτογραφίες τύπου αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου.

Οι αιτήσεις των υποψηφίων με τα συνημμένα δικαιολογητικά κατατίθενται στο σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων Π.Μ.Σ. «Ναυτίλος» στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://nautilus.aegean.gr/>.

Οι υποψήφιοι δηλώνουν στην αίτησή τους και την εισαγωγική κατεύθυνση που επιθυμούν να εγγραφούν στο Α' Εξάμηνο των σπουδών τους (βλ. άρθρο 9).

Η επιλογή των υποψηφίων για Μ.Δ.Ε. γίνεται σε δύο φάσεις:

(α) Στην πρώτη φάση (προεπιλογή), αξιολογούνται τα δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι υποψήφιοι. Για την προεπιλογή, θα συνεκτιμηθούν: ο γενικός βαθμός πτυχίου, η αναλυτική βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα τα οποία σχετίζονται με το αντικείμενο του ΠΜΣ, ο βαθμός της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας (όπου προβλέπεται), οι τυχόν ερευνητικές, μελετητικές και επαγγελματικές δραστηριότητες και δημοσιεύσεις κλπ, καθώς και συστατικές επιστολές διδακτικού προσωπικού από ελληνικά, ή ισότιμα ξένα, Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης ή από ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της χώρας ή της αλλοδαπής.

(β) Στη δεύτερη φάση, οι υποψήφιοι που επιλέχθηκαν από την πρώτη φάση, θα κληθούν σε συνέντευξη ενώπιον της Επιτροπής Επιλογής και Αξιολόγησης. Η επιτροπή αξιολογεί επίσης το

βαθμό γνώσης της Αγγλικής γλώσσας, καθώς και της Ελληνικής γλώσσας σε περίπτωση αλλοδαπού υποψηφίου.

Η Επιτροπή Επιλογή Εισακτέων εισηγείται την απόφασή της στην Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, από την οποία εγκρίνονται οι εισακτέοι και οι επιλαχόντες, κατά σειρά αξιολόγησης. Αμέσως μετά, ανακοινώνονται τα αποτελέσματα. Η κατοχύρωση του δικαιώματος εγγραφής προϋποθέτει κατάθεση προκαταβολής που καθορίζεται στο 30% των διδάκτρων του Α' Εξαμήνου σε προθεσμία που ορίζεται από το Τμήμα. Σε διαφορετική περίπτωση το Τμήμα έχει το δικαίωμα να προχωρήσει στην εγγραφή των τυχόν επιλαχόντων.

8.3. Οι εγγραφές των φοιτητών που γίνονται δεκτοί στο πρόγραμμα, πραγματοποιούνται σε προκαθορισμένη ημερομηνία σύμφωνα με ανακοίνωση της γραμματείας. Η εγγραφή γίνεται με την κατάθεση στη Γραμματεία του προγράμματος όλων των απαραίτητων εγγράφων και πιστοποιητικών που θα ζητηθούν από τους υποψήφιους και τα οποία οφείλουν να προσκομίσουν.

8.4. Τα μαθήματα στο Π.Μ.Σ καθώς και οι εξεταστικές περιόδους, ακολουθούν το ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

8.5. Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 8/2.7.2015/θέμα 3.2 απόφαση της Σ.Ε.Σ. του Ιδρύματος, για την ολοκλήρωση κάθε εξαμηνιαίου μαθήματος απαιτούνται δέκα έως δεκατρείς ενότητες εκπαίδευσης και μάθησης (συμπεριλαμβάνονται σε αυτές διαλέξεις, θεωρητικές εισηγήσεις, εργαστηριακές δράσεις, συμμετοχές σε έρευνα πεδίου κ.λπ.). Η διάρκεια (π.χ. 2 ή 3 ώρες κ.λπ.) εκάστης ενότητας εκπαίδευσης και μάθησης, ανά μάθημα, καθορίζεται στον Οδηγό Σπουδών του Π.Μ.Σ. Οι εξεταστικές περιόδους είναι δύο: Φεβρουαρίου και Ιουνίου.

8.6. Το πρόγραμμα υλοποιείται με πρότυπες μορφές εκπαίδευσης που μπορούν να συνδυάζουν: (α) μαθήματα, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική και (β) πρότυπες (ηλεκτρονικές) διαδικασίες εκπαίδευσης/μάθησης από απόσταση. Στα (δια ζώσης) μαθήματα αναπτύσσονται θεωρητικοί προβληματισμοί, διασαφηνίζονται έννοιες προωθείται η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και η συνεργατική μάθηση και υλοποιείται μέρος της αξιολόγησης των επιμέρους μαθημάτων, ενώ με τις διαδικασίες ηλεκτρονικής μάθησης εξασφαλίζεται η διαρκής συμμετοχή, σύγχρονη και ασύγχρονη διαρκής επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων/ διδασκουσών και Μ.Φ., καθώς και μεταξύ Μ.Φ., πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία και η αναλυτικότερη αξιολόγηση των Μ.Φ. Για την υποβολή μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών που έχουν παράλληλη επαγγελματική απασχόληση, μπορεί να αποφασίζεται μαθήματα να διεξάγονται όλες τις ημέρες της εβδομάδας.

8.7. Η συμμετοχή των Μ.Φ. στην εκπαιδευτική διαδικασία όπως παρατίθεται ανωτέρω και σε λοιπές συμπληρωματικές δραστηριότητες είναι υποχρεωτική. Ένας Μ.Φ. θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνον αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 75% των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος (παραδόσεις, ασκήσεις, κ.λπ.), σύμφωνα με τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα του μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση, θεωρείται αποτυχών/ουσα στο μάθημα αυτό και υποχρεούται να επαναλάβει το μάθημα. Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να αποφασιστεί η εκ νέου καταβολή των διδάκτρων. Σε κάθε περίπτωση η συμμετοχή και παρακολούθηση διαπιστώνεται με ευθύνη του διδάσκοντος του μαθήματος. Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση σε κάθε μάθημα είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του διδάσκοντος, γίνεται σε πλήρη ανεξαρτησία από τα άλλα μαθήματα και αποτελεί παράγωγο της αντικειμενικής εκτίμησης της απόδοσης του Μ.Φ. στο συγκεκριμένο μάθημα (εργασίες, εξετάσεις κλπ.). Η εξέταση κάθε μαθήματος μπορεί να γίνει προφορικά, γραπτά, με εκπόνηση εργασιών ή με συνδυασμό των παραπάνω μεθόδων. Στον τελικό βαθμό μπορεί να συνυπολογίζεται κατά την κρίση του διδάσκοντος με στάθμιση ο βαθμός σε ενδεχόμενη υποχρεωτική ή προαιρετική εργασία στο πλαίσιο του μαθήματος. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι σαφώς προσδιορισμένα και κοινοποιούνται στους Μ.Φ. με την έναρξη του μαθήματος.

8.8. Κάθε Μ.Φ. μπορεί να εξεταστεί σε κάθε μάθημα μια φορά, και μόνο κατά την εξεταστική περίοδο του εξαμήνου που διδάσκεται το μάθημα. Αν απορριφθεί ο Μ.Φ. παραπέμπεται στη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης. Η Γ.Σ.Ε.Σ., αφού εξετάσει τη γενική απόδοση του Μ.Φ., αποφασίζει: 1) τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξέτασης, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν τη μειωμένη απόδοσή του, 2) την επανάληψη του μαθήματος από το Μ.Φ. σε αντίστοιχο εξάμηνο σπουδών ή 3) τη διαγραφή του Μ.Φ. από το Π.Μ.Σ.

Σε περίπτωση επαναφοίτησης σε μάθημα ή μαθήματα, και εφόσον προβλέπονται δίδακτρα, καταβάλλονται αναλογικά τα αντίστοιχα δίδακτρα (ώστε να συμπληρωθεί το ποσό που δεν έχει καταβληθεί), ενώ σε περίπτωση οριστικής αποχώρησης ή διαγραφής δεν επιστρέφονται τα καταβληθέντα δίδακτρα.

8.9. Ο διδάσκοντας ή οι διδάσκοντες ενός μεταπτυχιακού μαθήματος είναι υποχρεωμένοι, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα της εξέτασης του μαθήματος που έχουν διδάξει, να καταθέσουν εγγράφως στην γραμματεία κατάσταση η οποία περιέχει το βαθμό που απονέμεται σε κάθε Μ.Φ. που έλαβε μέρος στην εξέταση. Ο βαθμός που απονέμεται σε ένα Μ.Φ. μετά από την εξέτασή του σε ένα μάθημα, είναι ένας κλασματικός αριθμός ο οποίος είναι πολλαπλάσιο του 0,5 από το μηδέν (0) έως και το δέκα (10). Η επιτυχής εξέταση ισοδυναμεί με την απονομή βαθμού που είναι μεγαλύτερος ή ίσος του πέντε (5).

8.10. Η γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων είναι η Ελληνική. Για να διευκολυνθεί η διεθνοποίηση του Π.Μ.Σ. (π.χ. πρόσκληση ξένων διδασκόντων) μέρος των μαθημάτων μπορεί να διδάσκεται και στην Αγγλική γλώσσα με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.. Σε ειδικές περιπτώσεις μπορεί να προβλεφθεί για αλλοδαπούς Μ.Φ. και ξενόγλωσση διδασκαλία/εξέταση με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ..

8.11. Διδακτική και ερευνητική απασχόληση Μ.Φ.: Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του προγράμματος δύναται να συμμετέχουν επικουρικά στη διδακτική διαδικασία αλλά και στις διαδικασίες της έρευνας.

8.12. Πιστωτικές μονάδες: Για τη λήψη του Μ.Δ.Ε. απαιτείται ο Μ.Φ. να έχει συγκεντρώσει 60 πιστωτικές μονάδες (ECTS), από τα μαθήματα, εργαστηριακές ασκήσεις, σεμινάρια και 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS) από την Μεταπτυχιακή Διατριβή Ειδίκευσης (Thesis). Κάθε μονάδα ECTS αντιστοιχεί σε 26 ώρες απασχόλησης σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS)

Άρθρο 9

Εισαγωγικές Κατευθύνσεις - Πρόγραμμα Μαθημάτων – Βαθμός Μ.Δ.Ε.

9.1. Το ΠΜΣ περιλαμβάνει δύο διαφορετικές εισαγωγικές κατευθύνσεις (Α' εξαμήνο σπουδών) οι οποίες απευθύνονται είτε σε Μ.Φ. που επιθυμούν να καταρτιστούν σε βασικά θέματα της σχεδίασης προϊόντων είτε σε Μ.Φ. που επιθυμούν να εμβαθύνουν τις υπάρχουσες γνώσεις τους σε ειδικά θέματα της σχεδίασης προϊόντων.

9.2. Το πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής:

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ – Εισαγωγική Κατεύθυνση Α			
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Υ/ Ε	Π.Μ. (ECTS)
515-1100	Θεωρία και Μεθοδολογία Σχεδίασης Design Theory and Methodology	Υ	4
515-1200	Ιδεασμός και Προκαταρκτικός Σχεδιασμός Concept & Preliminary Product Design	Υ	14
515-1300	Εργονομία Ergonomics	Υ	4
515-1400	Σχεδίαση με Η/Υ Computer-Aided Design	Υ	4
515-1500	Ανάλυση Προϊόντος με Η/Υ Computer-Aided Engineering	Υ	4
	Σύνολο		30

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ – Εισαγωγική Κατεύθυνση Β			
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Υ/ Ε	Π.Μ. (ECTS)
515-1600	Ειδικά Θέματα Σχεδίασης Προϊόντος Special Issues on Product Design	Υ	10
515-1700	Ειδικά Θέματα Ανάλυσης Προϊόντος Special issues on Product Analysis	Υ	10
515-1800	Ειδικά Θέματα Μηχανικής Υλικών Special Issues on Material Engineering	Υ	10
	Σύνολο		30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ			
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Υ/ Ε	Π.Μ. (ECTS)
515-2100	Λεπτομερειακός Σχεδιασμός Detail Product Design	Υ	14
515-2200	Μάρκετινγκ και Οικονομική Αποτίμηση του Σχεδίου Marketing & Financial Evaluation of Design	Υ	4
515-2300	Διοίκηση Καινοτομίας Design Innovation	Υ	4
515-2400	Υλικά & Τεχνολογίες Παραγωγής Materials & Production Technologies	Υ	4
515-2500	Αειφόρος Σχεδίαση Sustainable Design	Υ	4
	Σύνολο:		30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ			
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Υ/ Ε	Π.Μ. (ECTS)
515-3100	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία Thesis	Υ	30
	Σύνολο:		30

9.3. Μεταπτυχιακοί φοιτητές/ήτριες που είναι απόφοιτοι του ΤΜΣΠΣ ακολουθούν υποχρεωτικά την Εισαγωγική Κατεύθυνση Β.

9.4. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μερικής φοίτησης που εγγράφονται στην Εισαγωγική Κατεύθυνση Α θα πρέπει να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 12 ECTS κατά το πρώτο και δεύτερο εξάμηνο σπουδών εξαιρουμένων των μαθημάτων Στούντιο (Κωδ. 515-1200 και Κωδ. 515-2100) τα οποία πρέπει υποχρεωτικά να τα επιλέξουν στο τρίτο και τέταρτο εξάμηνο σπουδών. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μερικής φοίτησης που εγγράφονται στην Εισαγωγική Κατεύθυνση Β θα πρέπει να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 20 ECTS στο πρώτο εξάμηνο σπουδών και σε τουλάχιστον 12 ECTS στο δεύτερο εξάμηνο σπουδών, εξαιρουμένου του μαθήματος Στούντιο (Κωδ. 515-2100) το οποίο πρέπει υποχρεωτικά να το επιλέξουν στο τέταρτο εξάμηνο σπουδών.

9.5. Βαθμός Μ.Δ.Ε.: Για τον υπολογισμό του βαθμού χρησιμοποιούνται οι μονάδες ECTS των μαθημάτων ως συντελεστές βαρύτητας, σύμφωνα με τον τύπο:

Βαθμός ΜΔΕ = Άθροισμα (Βαθμού μαθήματος x ECTS) / 90.

Άρθρο 10

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

10.1. Με την εγγραφή στο Γ' εξάμηνο ο Μ.Φ. αναλαμβάνει την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Ο/Η φοιτητής/ήτρια μαζί με ένα διδάσκοντα του Π.Μ.Σ. ο οποίος επιθυμεί να τον/την καθοδηγήσει στην εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, καταθέτουν στη Γ.Σ.Ε.Σ. εισήγηση σε μορφή εντύπου, το οποίο έχει σταλεί από τη γραμματεία προς όλους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, με το θέμα της διπλωματικής εργασίας. Στη συνέχεια η Γ.Σ.Ε.Σ. εγκρίνει το θέμα/τίτλο της διπλωματικής εργασίας, ενώ παράλληλα ορίζεται ο επιβλέπων καθηγητής και τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής. Στην εξεταστική επιτροπή συμμετέχει ο επιβλέπων της ακαδημαϊκής πορείας του φοιτητή, ο οποίος δεν ταυτίζεται απαραίτητα με τον επιβλέποντα της διπλωματικής εργασίας, και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας.

10.2. Ο επιβλέπων καθηγητής δεν δύναται να αναλαμβάνει ταυτόχρονα περισσότερες από τρεις (3) μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες σε κάθε ακαδημαϊκό έτος.

10.3. Σε περίπτωση αλλαγής του τίτλου, του θέματος ή/και του επιβλέποντα ο Μ.Φ. καταθέτει αίτηση στη Γραμματεία τουλάχιστον ένα μήνα πριν την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας.

10.4. Όταν ολοκληρωθεί η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας και ο επιβλέπων με τον Μ.Φ. κρίνουν ότι είναι έτοιμη για εξέταση τότε, ο Μ.Φ. καταθέτει στη γραμματεία έντυπο (το οποίο έχει αποσταλεί από τη γραμματεία σε όλους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές) που περιλαμβάνει τον τίτλο της διπλωματικής εργασίας, τα ονόματα του επιβλέποντα και της εξεταστικής επιτροπής και τον ακριβή χρόνο και χώρο της παρουσίασης. Η ημερομηνία παρουσίασης ορίζεται μέχρι και 15 ημέρες μετά το πέρας της εξεταστικής περιόδου του Φεβρουαρίου εκάστου έτους. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/ήτριες υποχρεούνται επίσης να περιλαμβάνουν εντός της διπλωματικής τους εργασίας την εξής δήλωση: *«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τη συγκεκριμένη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία»*. Ταυτόχρονα, παραδίδει από ένα (1) αντίτυπο της διπλωματικής εργασίας στη γραμματεία σε ηλεκτρονική μορφή, καθώς και σε κάθε μέλος της εξεταστικής επιτροπής σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, τουλάχιστον επτά (7) ημέρες πριν την παρουσίαση αυτής. Η γραμματεία του τμήματος ανακοινώνει την παρουσίαση τουλάχιστον τρεις (3) εργάσιμες μέρες πριν τη διεξαγωγή της. Η παρουσίαση είναι δημόσια. Η απόφαση της εξεταστικής επιτροπής κατατίθεται εγγράφως στη γραμματεία μεταπτυχιακών σπουδών ενώ είναι πλήρως αιτιολογημένη όταν είναι απορριπτική. Σε περίπτωση που η παρουσίαση της διπλωματικής εργασίας δεν πραγματοποιηθεί στις προβλεπόμενες ημερομηνίες ο Μ.Φ. χάνει το δικαίωμα παρουσίασης και διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

10.5. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία βαθμολογείται από μηδέν (0) έως δέκα (10), με βαθμό πολλαπλάσιο του 0,5 και με ελάχιστο βαθμό επιτυχίας το έξι (6). Σε περίπτωση απόρριψης ο υποψήφιος διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

10.6. Η εγκεκριμένη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, μετά το πέρας των ενδεχομένων διορθώσεων που προτείνει η Εξεταστική Επιτροπή, κατατίθεται στη βιβλιοθήκη σε δύο αντίτυπα: ένα (1) βιβλιοδετημένο έντυπο και ένα (1) ηλεκτρονικό αντίτυπο cd σε μορφή (pdf).

10.7. Εφόσον η Εξεταστική Επιτροπή ζητήσει διορθώσεις, η κατάθεση του τελικού κειμένου στη γραμματεία μπορεί να γίνει εντός δύο βδομάδων από την ημέρα παρουσίασης της διπλωματικής εργασίας. Υπεύθυνος για την επίβλεψη των διορθώσεων είναι ο Επιβλέπων Καθηγητής. Σε περίπτωση που ο Επιβλέπων Καθηγητής ή μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής κρίνει πως το κείμενο δεν έχει συμμορφωθεί στις υποδείξεις και διορθώσεις της επιτροπής ή στην περίπτωση που κατατεθεί σε εύλογο χρονικό

διάστημα αλλά μετά το πέρας της ανωτέρω προθεσμίας τότε το θέμα έρχεται προς συζήτηση στη Γ.Σ.Ε.Σ. η οποία θα αποφασίσει για την αποδοχή ή όχι της εργασίας καθώς και για την διαγραφή ή όχι του Μ.Φ.. Σε περίπτωση που η εργασία δεν κατατεθεί μετά την πάροδο ενός μήνα από την ημερομηνία παρουσίασης τότε ο φοιτητής διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

10.8. Το Τμήμα έχει δικαίωμα να αναρτήσει τη διπλωματική εργασία στον ιστότοπο του Τμήματος. Ο φοιτητής διατηρεί τα πνευματικά δικαιώματα αλλά και την ευθύνη για το περιεχόμενο της εργασίας.

10.9. Η γλώσσα της διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή αγγλική. Στην περίπτωση χρήσης της αγγλικής γλώσσας, θα πρέπει να υπάρχει εκτεταμένη σύνοψη, ίση με το 10% του κυρίως κειμένου, στα ελληνικά. Στην περίπτωση ανάγκης χρήσης άλλης γλώσσας της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφασίζει η Εξεταστική Επιτροπή.

Άρθρο 11

Διδάσκοντες

Τη διδασκαλία των μαθημάτων στο Π.Μ.Σ. μπορούν να αναλαμβάνουν καθηγητές καθηγητές/τριες και υπηρετούντες/ουσες λέκτορες του Τμήματος Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων & Συστημάτων και άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου ή άλλων Πανεπιστημίων της ημεδαπής καθώς και άλλες κατηγορίες διδασκόντων/ουσων, σύμφωνα με τις διατάξεις του αρθρ.5 του Ν. 3685/2008.

Άρθρο 12

Υποτροφίες και Βραβεία

12.1. Μετά το πέρας της τελικής εξέτασης του πρώτου και του δεύτερου εξαμήνου, το Τμήμα δύναται να χορηγεί υποτροφίες στους τρεις πρώτους φοιτητές με βάση την κατάταξη μέσου όρου βαθμολογίας, ως εξής: 1ος Απαλλαγή από το 100% των διδάκτρων του επόμενου εξαμήνου, 2ος Απαλλαγή από το 60% των διδάκτρων του επόμενου εξαμήνου, 3ος Απαλλαγή από το 40% των διδάκτρων του επόμενου εξαμήνου. Σε περιπτώσεις ισοβαθμίας, η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφασίζει για τη κατάτμηση της αντίστοιχης υποτροφίας σε περισσότερα μέρη. Οι υποτροφίες εγκρίνονται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. στο τέλος κάθε εξαμήνου και εφόσον η επίδοση (μέσος όρος βαθμολογίας) του υποτρόφου Μ.Φ. είναι πάνω από οκτώ (8). Επίσης η Γ.Σ.Ε.Σ. δύναται να αποφασίσει την παροχή υποτροφιών έναντι προσφοράς στη λειτουργία του Π.Μ.Σ. ή να τροποποιήσει τα ποσοστά απαλλαγής από τα διδάκτρα.

12.2. Η Γ.Σ.Ε.Σ. δύναται πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους να αποφασίζει και να ανακοινώνει την χορήγηση ειδικών εκπτώσεων στα διδάκτρα του Π.Μ.Σ. σε άριστους αποφοίτους τμημάτων ΑΕΙ ή ΤΕΙ της ημεδαπής σχετικών με το αντικείμενο του παρόντος Π.Μ.Σ. ή σε φοιτητές που έχουν παρακολουθήσει τα θερινά σχολεία που διοργανώνει το Τμήμα ΜΣΠΣ.

Άρθρο 13

Εκπρόσωποι Φοιτητών στα συλλογικά όργανα

Ο σύλλογος των μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος ορίζει εκπροσώπους που συμμετέχουν στα συλλογικά Πανεπιστημιακά όργανα, όπως ορίζει το υπάρχον νομικό πλαίσιο.

Άρθρο 14

Διδάκτρα – Εκπτώσεις, Απαλλαγή καταβολής διδάκτρων

14.1. Με απόφαση της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου ύστερα από πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, καθορίζεται η καταβολή ή όχι, και το ύψος των διδάκτρων για το Π.Μ.Σ.

14.2. Η διαδικασία καταβολής των διδάκτρων για το Π.Μ.Σ. γίνεται μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Έρευνας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τα διδάκτρα χρησιμοποιούνται από το Π.Μ.Σ. για τις πάσης φύσης δαπάνες που απαιτούνται για την εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών και γενικά για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. Οποιαδήποτε δαπάνη πραγματοποιείται ύστερα από έγκριση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος.

14.3. Μετά από σχετική αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.. η Γ.Σ.Ε.Σ δύναται να αποφασίσει την απαλλαγή καταβολής διδάκτρων (μέρους ή του συνόλου) στην βάση της παροχής υποστηρικτικού έργου από τον/την Μ.Φ. με κριτήριο την αριστεία. Σε αυτή την περίπτωση οι Μ.Φ. απαιτείται αντί διδάκτρων – πάντα με βάση τους χρονικούς περιορισμούς του Π.Μ.Σ., τις ανάγκες του τμήματος και τις σχετικές εισηγήσεις της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ, στη Γ.Σ.Ε.Σ. του ΤΜΣΠΣ — να επικουρούν τους/τις διδάσκουσες σε προπτυχιακό επίπεδο, καθώς και να συμμετέχουν, ως βοηθοί, σε ερευνητικά προγράμματα που εκπονούνται στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. και του τμήματος. Ειδικότερα, ο Μ.Φ. απαιτείται αντί διδάκτρων, κατά τη διάρκεια δύο εξαμήνων (ή τεσσάρων στην περίπτωση της μερικής φοίτησης), να παρέχει σε εβδομαδιαία βάση ολοκληρωμένο εργαστηριακό ή φροντιστηριακό ή λοιπό υποστηρικτικό έργο διάρκειας οκτώ (8) ωρών, σύμφωνα με τις ανάγκες του Τμήματος για το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ). Η συνέπεια και η επάρκεια του υποστηρικτικού έργου προκύπτει από σχετική απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., μετά από εισήγηση του διδάσκοντος κάθε σχετικού μαθήματος του ΠΠΣ και είναι απαραίτητη και υποχρεωτική για τη χορήγηση του τίτλου Μ.Δ.Ε.. Σε αντίθετη περίπτωση ο Μ.Φ. οφείλει να καταβάλει πλήρη διδάκτρα προκειμένου να του χορηγηθεί ο τίτλος Μ.Δ.Ε.

14.4. Μετά από σχετική αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.. η Γ.Σ.Ε.Σ δύναται να αποφασίσει την απαλλαγή καταβολής διδάκτρων (μέρους ή του συνόλου) για μέλη διοικητικού και εκπαιδευτικού προσωπικού, συμβασιούχους έργου του ιδρύματος ή απόφοιτους του ΤΜΣΠΣ σύμφωνα με ισχύουσες αποφάσεις της Συγκλήτου.

14.5 Τα διδάκτρα για το Π.Μ.Σ. δύναται να καταβληθούν τμηματικά, μετά από αίτηση του/της ενδιαφερόμενου/νης μεταπτυχιακού/κής φοιτητή/ήτριας και έγκριση της Γ.Σ.Ε.Σ. του τμήματος.

14.6. Η εξόφληση των διδάκτρων είναι υποχρεωτική πριν το τέλος του ακαδημαϊκού εξαμήνου. Σε περίπτωση μη έγκαιρης εξόφλησης των διδάκτρων δεν είναι δυνατή η πραγματοποίηση της εγγραφής του/της μεταπτυχιακού/κής φοιτητή/ήτριας στο επόμενο ακαδημαϊκό εξάμηνο.

Άρθρο 15

Εκπαιδευτικές μετακινήσεις

15.1. Ένας Μ.Φ. ο οποίος: (α) έχει εγγραφεί στο Π.Μ.Σ. για την απονομή Μ.Δ.Ε., (β) έχει φοιτήσει τουλάχιστον δύο (2) Διδακτικά Εξάμηνα (ή τέσσερα Διδακτικά Εξάμηνα για την μερική φοίτηση) στο Π.Μ.Σ., μπορεί να μετακινηθεί το πολύ για ένα εξάμηνο με σκοπό την πραγματοποίηση μέρους των σπουδών του σε άλλο ομοταγές ίδρυμα ή ερευνητικό κέντρο του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

15.2. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος καταθέτει στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. αίτηση στην οποία πρέπει να περιγράφει το χρονοδιάγραμμα και το αναλυτικό πρόγραμμα της μετακίνησής του. Η αίτηση εγκρίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από εισήγηση της Σ.Ε.

Άρθρο 16

Αξιολόγηση του Π.Μ.Σ.

16.1. Οι φοιτητές/τριες με τη λήξη κάθε μαθήματος αξιολογούν συνολικά το μάθημα ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας, τα προτεινόμενα συγγράμματα μέσω του πληροφοριακού συστήματος διασφάλισης ποιότητας της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας του Π.Α.. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη διαδικασία, οι φοιτητές/τριες λαμβάνουν ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail) με τη λίστα των μαθημάτων που έχουν δηλώσει στο τρέχον εξάμηνο. Κάθε μάθημα είναι ένας σύνδεσμος (link) προς το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης μαθήματος. Η συλλογή και η διαχείριση των ερωτηματολογίων των

φοιτητών/τριών υλοποιείται σε ένα ασφαλές ηλεκτρονικό περιβάλλον, το οποίο διασφαλίζει την απαραίτητη ανωνυμία.

16.2. Στο πληροφοριακό σύστημα έχουν πρόσβαση ο/η Διευθυντής/τρια και όλοι οι Διδάσκοντες/ουσες των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, καθώς μέσω αυτού έχουν διαρκή ενημέρωση για τα αποτελέσματα της διαδικασίας ηλεκτρονικής αξιολόγησης των μαθημάτων τους.

16.3. Ανά τριετία και με ευθύνη του/της Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ. συλλέγονται στοιχεία ώστε να είναι δυνατή η σύγκριση του προγράμματος μαθημάτων και του περιεχομένου τους μεταξύ του οικείου Π.Μ.Σ. και άλλων αντίστοιχων Π.Μ.Σ. της ημεδαπής και αλλοδαπής και ιδιαίτερα σε σχέση με προγράμματα που προσφέρονται από Ιδρύματα του εξωτερικού γνωστά για την πρωτοπορία τους.

16.4. Με ευθύνη του/της Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ. και εφόσον υπάρχει σύμφωνη γνώμη της Σ.Ε. και της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, μπορεί να διοργανώνονται Ημερίδες με τη συμμετοχή ανώτατων στελεχών φορέων, κρατικών Υπηρεσιών ή άλλων Οργανισμών με αντικείμενο τη συζήτηση – μελέτη των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. και των περιεχομένων του, ώστε να εκτιμάται ο βαθμός στον οποίο συνδέεται το Πρόγραμμα με την αγορά εργασίας και τις ανάγκες της οικονομίας γενικότερα.

Άρθρο 17

Υλικοτεχνική Υποδομή

Για την κάλυψη των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Π.Μ.Σ. οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες έχουν πρόσβαση στην υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος (βιβλιοθήκη, εργαστήρια, κλπ.).

Άρθρο 18

Γραμματειακή κάλυψη, τεχνολογική και οικονομική υποστήριξη

Η γραμματειακή κάλυψη του Π.Μ.Σ. όπως και οποιαδήποτε τεχνολογική και οικονομική υποστήριξη, σε γραφεία και προσωπικό, προβλέπεται από την Γ.Σ.Ε.Σ., είτε από υπάρχον μόνιμο προσωπικό του Τμήματος, είτε με τη διαδικασία προσλήψεων που θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ..

Άρθρο 19

Διατάξεις φοιτητικής μέριμνας

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές – φοιτήτριες που δεν έχουν υγειονομική κάλυψη δικαιούνται:

- Υγειονομικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, όπως ισχύει και για τους προπτυχιακούς φοιτητές.
- Δανείων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8, του άρθρου 43 του Ν. 2413/1996.
- Φοιτητικό εισιτήριο βάσει του άρθρου 29, του Ν. 1268/1982.
- Δωρεάν σίτιση σύμφωνα με οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια.
- Φοιτητικά δάνεια.

Άρθρο 20

Ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. διαθέτει ιστοσελίδα στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://ipdi.aegean.gr> η οποία περιέχει όλες τις πληροφορίες και ανακοινώσεις του προγράμματος και ενημερώνεται διαρκώς.

Άρθρο 21

Πειθαρχικά Ζητήματα

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας, παραπέμπεται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. για κρίση και λήψη σχετικών αποφάσεων. Σε περιπτώσεις παραπτώματος ιδιόζουσας βαρύτητας η Σ.Ε. εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Μ.Π.Ε.Σ. προτάσεις για την αντιμετώπιση του θέματος. Ως τέτοια θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από Μ.Φ., κατά τη συγγραφή εργασιών στα πλαίσια των μαθημάτων ή την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Άρθρο 22

Παράρτημα Διπλώματος

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 2 του νόμου 3374/2005, στα μεταπτυχιακά διπλώματα ειδίκευσης πρέπει να επισυνάπτεται υποχρεωτικά παράρτημα διπλώματος. Το παράρτημα διπλώματος εκδίδεται αυτομάτως και χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα. Το σχετικό δίπλωμα εκδίδεται σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του παραπάνω άρθρου, και τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας μεταπτυχιακών σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Άρθρο 23

Οικονομικά - Διαχείριση εσόδων και εξόδων - Δαπάνες

23.1. Οι πηγές χρηματοδότησης των Π.Μ.Σ., μπορεί να προέρχονται από δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα, χορηγίες φορέων του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα γενικά, νομικών ή φυσικών προσώπων, καθώς και από πόρους ερευνητικών προγραμμάτων, κοινοτικών προγραμμάτων, επιχορηγήσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό και διδάκτρα (άρθρο 8 του Ν. 3685/2008 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τον Ν. 3794/2009). Η διαχείριση των εσόδων και των εξόδων των Π.Μ.Σ. γίνεται από τον Ειδικό Λογαριασμό Έρευνας και κατανέμεται όπως ορίζεται στην παραγρ. 2, άρθρο 8 του Ν. 3685/2008 όπως ισχύει. Σύμφωνα με τον Ν.3848/2010 άρθρο 37 (τροποποίηση Ν. 3685/2009) η διαχείριση χορηγιών ή δωρεών γίνεται από τον Τακτικό Προϋπολογισμό. Ο προϋπολογισμός και ο απολογισμός του Π.Μ.Σ. συντάσσονται με ευθύνη του/της Διευθυντή/τριας του και μετά από σύμφωνη γνώμη της Σ.Ε. υποβάλλονται μία φορά τον χρόνο προς έγκριση στη Γ.Σ.Ε.Σ..

23.2 Δαπάνες: Οι πόροι του Π.Μ.Σ. διατίθενται συνήθως για τις πιο κάτω κατηγορίες:

- Αμοιβές ανθρώπινου δυναμικού.
- Έξοδα μετακινήσεων.
- Έξοδα δημοσιότητας – Εκδηλώσεις – Εκπαιδευτικές δραστηριότητες.
- Υποτροφίες.
- Αναλώσιμα.
- Προμήθεια – συντήρηση εξοπλισμού – λογισμικού.
- Προμήθεια εκπαιδευτικού εντύπου και ηλεκτρονικού υλικού.
- Λοιπές δαπάνες.